

Pulmonālās arteriālās hipertensijas epidemioloģija Latvijā

Andris Skride^{1,3}, *Renāte Akermane*², *Ainārs Rudzītis*³, *Andrejs Ērglis*³

¹ Rīgas Stradiņa universitāte, Iekšējīgo slimību katedra, Latvija

² Rīgas Stradiņa universitāte, Tālākizglītības fakultāte, Latvija

³ Paula Stradiņa Klīniskā universitātes slimnīca, Latvijas Kardioloģijas centrs

Ievads. Pulmonālā arteriālā hipertensija (PAH) ir visretāk sastopamais plaušu hipertensijas (PH) tips, tomēr tā ir vienīgā PH grupa, kurai šobrīd ir pieejama specifiska patoģenētiskā terapija. PAH reģistrs Latvijā tika izveidots 2008. gadā Latvijas Kardioloģijas centrā, Paula Stradiņa Klīniskajā universitātes slimnīcā. Tajā tiek iekļauti PAH slimnieki no visas valsts.

Darba mērķis. Noskaidrot klīniskos un epidemioloģiskos datus par PAH slimniekiem Latvijā.

Materiāls un metodes. PAH pacientu atlasei tika izmantota transtorakāla ehokardiogrāfija (TTE). Pacienti, kuriem labā kambara sistoliskais spiediens (LKSS) bija lielāks par 40 mm Hg, tika nosūtīti uz labās sirds katetrizāciju. PAH tika definēta kā vidējais plaušu artēriju spiediens, kas ir lielāks par 25 mm Hg mierā, un plaušu artēriju ķīlēšanās spiediens, mazāks par 15 mm Hg labās sirds katetrizācijas laikā. Pētījumā tika iekļauti simptomātiski pacienti ar PAH diagnozi (vecāki par 18 gadiem), kas bija reģistrā laika posmā no 2011. gada augustam līdz 2012. gada augustam.

Rezultāti. Kopā reģistrā tika iekļauti 42 pacienti (vidējais $\pm$ SD vecums 54 ± 16 gadi; robežās no 27 līdz 77 gadiem), un 32 (76%) no tiem bija sievietes. Idiopātiska, saistaudu slimību, iedzimtas sirdskaites izraisīta PAH sastādīja attiecīgi 36%, 12%, 52% no populācijas. Diagnozes noteikšanas brīdī 98% pacientu bija III vai IV sirds mazspējas klasē pēc NYHA. PAH prevalence Latvijā bija 21,31 gadījums uz vienu miljonu pieaugušo iedzīvotāju, bet incidence – 6,29 gadījumi uz vienu miljonu pieaugušo iedzīvotāju gadā.

Secinājumi. Lielākajā daļā gadījumu PAH tiek atklāta slimības vēlinā stadijā. Vairāk nekā pusei pacientu tika diagnosticēta ar iedzimtām sirdskaitēm asociēta PAH, kas ir ievērojami vairāk, salīdzinot ar Rietumeiropas populācijas datiem. Lai gan kopumā tika diagnosticētas tikai trīs etioloģiskās grupas, tomēr PAH prevalence un incidence Latvijā ir salīdzinoši augsta. Mērķtiecīga augstas riska grupas pacientu izmeklēšana, izmantojot TTE, varētu atklāt vairāk PAH slimnieku, kuriem būtu nepieciešama specifiska patoģenētiskā terapija.